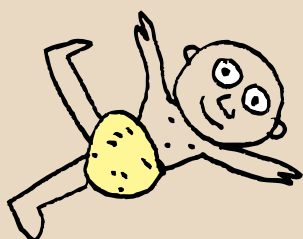
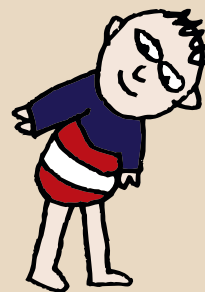
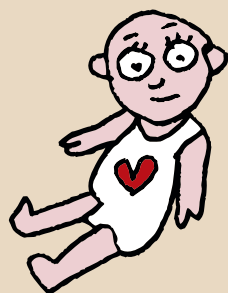
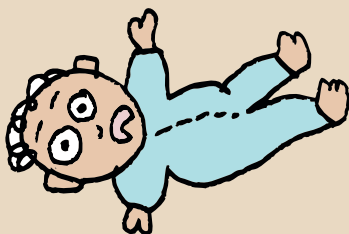
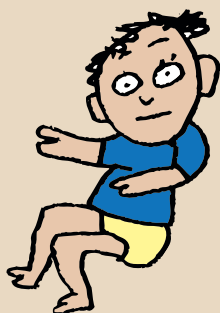

GÖRA BARN

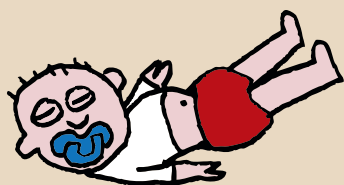

så går det till

Anna Fiske

Lärarhandledning
av Pär Sahlin

Lärrarhandledning

Göra barn – så går det till

Av Pär Sahlin, lärare, läromedelsförfattare och barn- och ungdomsboksförfattare

Det här är en lärrarhandledning till boken *Göra barn – så går det till* av författaren och illustratören Anna Fiske. Boken är översatt från norska till svenska av Hanna Skogar Sundström och den ges ut av bokförlaget Natur & Kultur. I lärrarhandledningen finns tankar, idéer och förslag på hur du tillsammans med eleverna i skolan (förskola, förskoleklass och grundskola) kan arbeta med boken.

Inledning

Att prata med barn om hur det går till när barn blir till, är inte alltid så lätt. Många som har varit i situationen upplever att det kan vara pinsamt att tala med barnen om samlag, simmande spermier och ägg som befruktas, andra kan tycka att det är svårt att veta vilka ord och begrepp de ska använda. En del upplever att det blir för vetenskapligt eller för detaljerat medan andra saknar de känslomässiga delarna som kärlek, närhet och längtan. Vissa kan tycka att det är svårt att tala om ämnen som provrörsbefruktning och adoption. Lösningen är förstås inte att låta bli att tala om det. Barn undrar hur det går till – det är därför de ibland ställer frågor som får oss vuxna att rodna, att famla efter de rätta orden och göra omskrivningar för hur det går till när man gör ett barn.

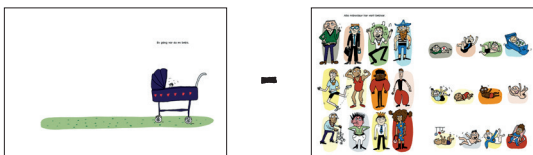
I boken *Göra barn – så går det till* avdramatiseras ämnet genom en härlig mix av värme, humor, allvar och fakta i både illustrationer och text. Tanken är att du som lärare med hjälp av boken ska finna stöttning i att på ett naturligt sätt prata med dina elever kring frågor som har med kärlek, sex, graviditet och barnafödelse att göra.

Handledningen vänder sig främst till dig som arbetar med de yngre barnen i förskola och lågstadium, men lärare för äldre elever kan med fördel också använda sig av boken och lärarhandledningen.

Så här kan du arbeta med boken

I denna lärarhandledning fokuseras inte så mycket på hur du ska organisera själva läsandet av boken (till exempel högläsning, parläsning eller enskild läsning) utan fokus ligger mer på att ge förslag på vad du och dina elever kan samtala om och diskutera under läsningen.

Inledningen

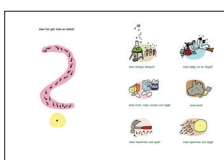

”En gång var du bebis. Alla människor har varit en bebis”. Så inleder Fiske boken. Samtala med eleverna kring det faktum att alla människor har varit (hjälplosa) bebisar från början. Vilka tankar väcker det hos eleverna? Finns det personer som de har svårt att se att de en gång har varit små bebisar?

Låt eleverna titta på det sista uppslaget och jämföra de vuxna personerna med sina bebis-jag.

1. Vilka likheter och skillnader kan du se i bilderna?
2. Fundera på några vuxna som du känner eller känner till. Hur tror du att de var som bebisar?
3. Hur var du som bebis? Vad har vuxna och äldre syskon berättat för dig?

Hur gör man en bebis?

På uppslaget ställs frågan ”Hur gör man en bebis?”. Ställ samma fråga till eleverna. Samtala kring de olika svar ni får. Låt sedan eleverna titta på bilderna på den högra sidan och utifrån det ni har diskuterat i samtalen komma fram till vad som är det rätta svaret. Begreppen spermier och ägg som nämns i den rätta bilden, är förstås en abstrakt bild och med begrepp som inte alla barn känner till eller vet vad de betyder. Berätta att ni längre fram, under läsningens gång, kommer att få svar på vad dessa begrepp har för funktion när man gör en bebis.

Titta på bilden med storken som flyger med ett barn i näbben. Förklara för eleverna att man förr i tiden sa till yngre barn att bebisar kom med storken, istället för att berätta hur det egentligen gick till.

1. Varför tror du att man sa att storken kommit med bebisen?

Kärlek

”En viktig ingrediens när en bebis ska göras är kärlek”. Detta avsnitt beskriver först vad kärlek är och olika saker som människor älskar att göra.

Låt eleverna titta på bilderna på första uppslaget i avsnittet och svara på frågorna:

1. Vad är kärlek?
2. Vad älskar personerna? Vad älskar du?

I den sista bilden på uppslaget står två personer som säger att de är kära och älskar varandra.

3. Vad menas med att vara kär?
4. Hur känns det när man är kär?

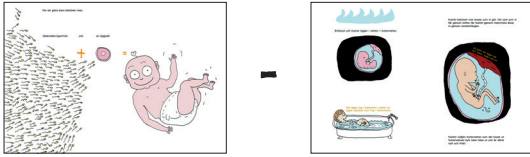
Titta på bilderna på i andra uppslaget och samtala kring olika saker som man vill göra när man är kär.

På kommande uppslag beskriver Fiske att vuxna som är kära vill vara nära och ha sex med varandra. Ta hjälp av Fiskes rättframma, sakliga och humoristiska sätt att berätta (i både text och bild) när du och klassen samtalar om att personer som är kära vill vara nära och nakna tillsammans. Använd de ord och begrepp som nämns i avsnittet, det vill säga *samlag, att älska, att ha sex, penis och slida*. En del elever kommer att uppleva det som pinsamt, snuskigt eller till och med äckligt att prata om. Andra kommer att tycka att det är roligt, fnissigt och mycket spännande. För många barn är det kanske första gången som de får veta vad ett samlag är, och att det är så här det går till när ett barn blir till. Var lyhörd för barnens känslor och tankar samtidigt som du håller en saklig ton.

Låt eleverna titta på det fjärde uppslaget i avsnittet och svara på frågan:

5. Vilka har samlag på bilden?

Göra barn

Denna del av boken är det mest vetenskapliga och faktsäckade avsnittet. Många svåra och för barnen okända begrepp nämns, exempelvis *sädsceller*, *spermier*, *äggcell*, *pung*, *äggstock*, *penis*, *vagina*, *befrukta*, *foster*, *livmoder*, *provrörsbefruktning*, *embryo*, *äggledare*, *moderkaka*, *navelsträng* och *fostervatten*. Här finns det anledning att gå långsamt framåt, repetera och förklara ord och begrepp flera gånger. Ta hjälp av Fiskes illustrativa och humoristiska bilder för att hjälpa eleverna att förstå de olika händelseförloppen.

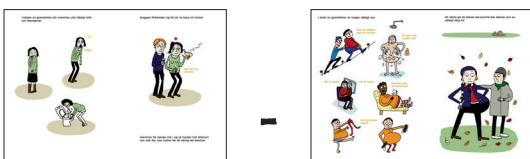
Viktigt också att samtala med eleverna om att det inte alltid blir barn när man har samlag. Att en del par får kämpa för att kunna bli med barn och att det finns andra sätt att bli gravid på än genom samlag.

När ni har arbetet med avsnittet kan eleverna i par eller i mindre grupper arbeta med att förklara påståendet som presenterades på det första uppslage.

Sädsceller/spermier + en äggcell = en bebis.

Uppmuntra eleverna att använda sig av boken och att rita egna bilder för att förstå händelseförloppet.

Vara gravid

Detta avsnitt handlar om att vara gravid. Dels handlar det om hur bebisen växer inuti mammans kropp och får hennes kropp att förändras. Dels handlar det om hur föräldrarna förbereder sig och längtar efter bebisen som ska komma.

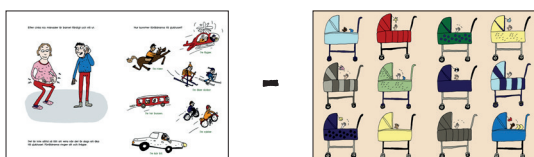
Titta på bilderna i det andra uppslaget i det här avsnittet för att se hur fostret ligger inuti mammans mage och växer sig allt större.

Samtala också om att gravida kvinnor reagerar på olika sätt under graviditeten. Vissa mår väldigt illa och måste kräkas varje dag, men andra mår som vanligt, att vissa får jättestora magar, medan det på andra knappt syns något alls.

En del elever har fått berättat för sig hur det var för deras mamma att vara gravid och hur deras föräldrar/förälder förberedde deras ankomst. Andra elever är på väg att få eller har fått ett småsyskon. De kan berätta hur det är att vänta

på bebisen, hur mammas mage växer och vilka olika förberedelser familjen gör inför att barnet ska komma. Låt barnen berätta och delge sina upplevelser och erfarenheter för varandra.

Föda barn

I det avslutande avsnittet i boken beskrivs hur det går till att föda ett barn. Begrepp som används är *förlossning*, *krystning*, *kejsarsnitt*, *navelsträng* och *moderkaka*. Sist i avsnittet tas även begreppet *adopterad* upp.

Under detta avsnitt kan man tala om att en födsel kan gå till på olika sätt: att den kan gå relativt fort, medan andra tar lång tid och att mamman kan föda barnet på olika sätt, vaginalt eller via kejsarsnitt.

Många barn har fått återberättat för sig hur det gick till när de föddes. Låt dem berätta och delge varandra, till exempel om på vilket sätt föräldrarna/föräldern tog sig till sjukhuset när det var dags för dem att födas.

I slutet av avsnittet tas begreppet adoption upp, vilket kan vara en hjälp för att samtala kring dessa frågor. Samtalet kan också vidgas till att handla om att vara fosterbarn.

Titta på uppslaget med världskartan som är fylld med bebisar. Berätta för barnen att det varje minut föds cirka 250 barn över hela världen. Poängtera för barnen det som står längst ner på vänstra sidan: "Ett nytt barn till världen är något av det vackraste och mest fantastiska som finns" och Fiskes avslutande ord på nästa uppslag.: "Alla barn är olika. Det finns bara en som du. Det är ett under att vi finns och blir till, det är ett under och så fint att du är du."